

ADLIGA ÄTTEN von Afzelius, nr 2240, †.

Adlad 1815-08-08 enligt 37 § 1809 års R F. Introducerad 1816-11-27.

Utdöd 1876-02-03.

Utdöd 1878-01-25 på änkespinnsidan.

Släkten Afzelius ättefader var hemmansbrukaren och skattebonden [2] Afze Larsson (1635–1731) från Broddetorps by och socken i Västergötland. Det finns flertalet ättegrenar som tog sig namnet Afzelius. Afze Larssons dotter Kerstin Afzesdotter var gift med Per Arvidsson (Fam -2:1) och deras äldre son Arvid (Fam -1:1) antog namnet Afzelius 1725. Hans son Per (Fam 1:1) adlades senare med namnet von Afzelius. En yngre son Per (-2:1) antog namnet Afzelius 1763.

Litteratur: Katalog över släkten Afzelius efterlämnade papper vid Uppsala universitetsbibliotek [3]; Nordisk familjebok, Uggelupplagan.

FAM -2:1 (f d TAB 1)

Per Arvidsson. Född 1684. Rusthållare på Samuelsgården i Bolums by och socken, Skaraborgs län och Broddetorps pastorat. Död 1738-07-16 i Broddetorps socken '54 år gammal'. [4]

Gift 1710-06-19 med **Kerstin Afzesdotter.** Född 1686. Död 1749-06-13 i Broddetorps socken '63 år och 9 månader gammal'. [4] Dotter av skattebonden [1] Afze Larsson (se ingressen) och Ingjerd Persdotter från Broddetorps socken (född 1648, död 1723). Litteratur: Carl Afzelius: *Afze Larsson i Afzegården, Broddetorp, och hans ättlingar*, tryckt i Skövde 1927; *Släkt och Hävd* 1980:1–2.

Barn:

Lars Pehrsson. [1] Född 1711. Död 1745-06-03 i Grevagården, Broddetorps socken, Skaraborgs län. [4] Rusthållare på Grevagården. [5].
Gift med **Ingeborg Jonsdotter.** Född 1715.

Arvid Persson Afzelius. Född 1714. Kontraktsprost. Död 1789. Se Fam -1:1.

Pehr Pehrsson Afzelius. [1] Född 1719. Rusthållare i Hälsingegården i Sätuna by i Broddetorps socken, Skaraborgs län. Död 1797-10-04 i Hälsingegården av ålderdomskrämpor, 78 år och nio månader gammal. [4]
Gift 1743-02-06 i Broddetorps socken [4] med änkan **Brita Jonsdotter**, 'sin äldste brors svägerska, i hennes 2:a gifte' [5]. Född 1718. Död 1803. Litteratur: Riddarhusets stamtavlor 2:a redaktionen redovisar hans efterkommande till och med barnbarns barn [1]; *Sagor och sägner från Hornborgasjön* [3].

Maria Pehrsson. [1] Född 1722-05-01 i Broddetorps socken, Skaraborgs län. [4] Död 1798-11-03 i Munckgården i Bolums socken, Skaraborgs län, av ålderdomskrämpor. [4]
Gift 1743 med rusthållaren 'sina bröders svåger' [5] **Jöns Jonsson.** Född 1720. Rusthållare på Samuelsgården i Bolums socken. [5] Död 1779.

FAM -1:1 (fd TAB 1)

Arvid Persson Afzelius (son av Per Arvidsson, Fam -2:1). Född 1714-01-06 på Samuelsgården i Bolums socken, Skaraborgs län. Antog 1725 under skoltiden i Skara morbroderns tillnamn Afzelius. Student i Uppsala 1735. Filosofie magister i Uppsala 1743. Prästvigd 1745. Extra ordinarie bataljonspredikant vid Livgardet 1745. Kyrkoherde i Larvs pastorat, Skara stift, 1748. Prost 1763. Riksdagsman 1765; Riksdagsman 1769. [2] Kontraktsprost i Vilske kontrakt, Skara stift, 1771. Död 1789-05-05 på sin egendom Hubo i Larvs socken, Skaraborgs län 'av gikt' i en ålder av 75 år. [4]
Gift 1749-06-06 med **Catharina Brisman.** Född 1731-03-14. Död 1805-03-26 i Uppsala. Dotter av prosten och kyrkoherden i Larv Johan Brisman och Catharina Noring.

Barn:

Adam Afzelius. [1] Född 1750-10-07 i Larvs prästgård, Skaraborgs län. Medicine doktor. Reste ut till engelska nybygget Sierra Leone. Blev där utplundrad av en fransk flotta som förstörde kolonin. Extra ordinarie medicine professor i Uppsala. Botanices demonstrator. Ledamot av Kungliga Vetenskaps Akademien 1791. Ledamot av flera in- och utländska lärda samfund. 'Afzelius var en av Linnés mest framstående lärjungar och efter honom hava uppkallats

växtsläktet Afzelia och den lilla fjärilen Tortrix Afzeliana.' [2] Död 1837-01-30 i Uppsala domkyrkoförsamling 'av ålderdom'. [4] Litteratur: Biografica; Kungliga Vetenskaps Akademiens handlingar 1836, *Svenskt biografiskt lexikon*. Gift 1801-10-19 med **Anna Sophia Dassau**. Född 1778-10-22. [5] Ledamot av Patriotiska sällskapet 1790-09-25. [6] Död 1839-04-12. [5] Dotter av superkargören vid Ostindiska kompaniet [5] Johan Dassau och Anna Beata Lindström. Adam Afzelius och Anna Sophia Dassau hade elva barn. Sonen Adam Afze Afzelius var gift 1853-08-27 på Skönnebol i Södra Ny socken, Värmlands län, med Augusta Mathilda Lilliehöök, dotter av kaptenen G M Lilliehöök af Gälared och Kolbäck, nr 66 (Fam 11:5), och friherrinnan S M von Nolcken, nr 223 (Fam 3:3). Litteratur: *Svenskt biografiskt lexikon* (om släkten Dassau).

Johan Afzelius. [1] Född 1753-06-13 i Larvs prästgård, Skaraborgs län. [4] Medicine doktor. Chemiae professor i Uppsala. Ledamot av Patriotiska sällskapet 1790-09-25. [6] Ledamot av Vetenskaps Akademien 1801-12-16. RVO 1809-07-03. Död ogift [5] 1837-05-20 i Uppsala. Litteratur: *Svenskt biografiskt lexikon*.

Eva Afzelia. [1] Född 1755-08-03 i Larvs prästgård, Skaraborgs län. [4] Död ogift 1808.

Catharina Afzelia. [1] Född 1758-07-01 i Larvs prästgård, Skaraborgs län. [4] Död 1806.

Gift 1788-08-08 i Larv socken [5] med domprosten i Uppsala, primus teologie professorn, LNO **Johan Winbom**, i hans 1:a gifte. (Gift 2:o 1807-06-23 i Uppsala domkyrkoförsamling [4] med 'änkefrun högädl fru' Christina Svanström, född Hernberg.) Född 1746-10-09 i Timmele socken, Älvsborgs län. Död 1826-10-29. [3] Begravd på Uppsala gamla kyrkogård. [3]

Per Afzelius, adlad von Afzelius. Född 1760. Kirurg. Rektor. Livmedicus. Död 1843. Se Fam 1:1.

FAM 1:1 (f d TAB 1)

Per Afzelius, adlad von Afzelius (son av Arvid Persson Afzelius, Fam -1:1). Född 1760-12-14 i Larvs prästgård, Skaraborgs län. [4] Inskriven i Skara gymnasium 1773. Student i Uppsala 1777-10-02. Disputant 1781-06-30. Disputant 1782-06-02. Filosofie magister 1782-06-17. Medicine kandidat 1782. Medicine licentiat 1783. Disputant 1784-01-17. Medicine doktor 1785-06-14. Företog en utrikes studieresa 1784-02-...-1786-08-... Medicine adjunkt i Uppsala 1786-02-07. Ledamot av The Royal Society i Edinburgh, Skottland,

1786. Kirurg vid Akademiska sjukhuset 1788-01-15–1797-01-09. Assessor 1788-02-11. Regementsfältskär vid Livgardet 1788-05-27. Stabskirurg 1788-07-20. Fältmedikus 1789-04-06. Överdirektör av ekonomin vid arméns medicinalverk 1789-06-16. Överdirektör av arméns medicinalverk 1789-09-14. Överdirektörs namn 1790-08-23. Ledamot av Patriotiska sällskapet 1790-09-25. [6] Ledamot av la Société d’histoire naturelle i Paris 1791. Regementsfältskär vid Hälsinge regemente 1791-08-24–1795-04-07. Erhöll på begäran avsked från Hälsinge regemente 1795. [1] Tillförordnad professor 1796. Intendent vid Sättra brunn 1796-03-30–1823. Ledamot av Krigsvetenskapsakademien 1797. [1] Kirurgie magister 1799-02-12. Medicine professor vid Uppsala universitet 1801-10-01. [1] Ledamot av La Société Medicale i Montpeiller 1802. [1] Ledamot av Vetenskaps societeten i Uppsala 1804. [1] Ledamot av Vetenskapsakademien i Stockholm 1804. [1] Rektor vid Uppsala universitet 1805. RNO 1808-04-28. Ledamot av kommittén för översyn och förbättring av arméns medicinalverk 1809. Hedersledamot av Sundhetskollegium 1811. Kunglig arkiater och 1:e livmedikus hos kronprins Karl Johan 1812-03-31. Överfältläkare vid armén 1812-07-14. Generalinspektör över arméns medicinalvård 1812-07-28. Ledamot av krigskommittén 1812-11-03. Adlad 1815-08-08 [7] enligt 37 § 1809 års R F med namnet von Afzelius. Introducerad 1816-11-27 [1] under nr 2240. Rektor vid Uppsala universitet 1816. Avsked från professuren 1820-01-12. Erhöll NO i briljanter 1828. Jubelmagister 1833-06-14. KVO 1834-06-08. KmstkVO 1835-06-13. Jubeldoktor 1835-06-15. Död 1843-12-02 i Uppsala domkyrkoförsamling. [4] Begravd på Uppsala gamla kyrkogård. Litteratur: *Svenskt biografiskt lexikon*. Gift 1790-02-11 i Danmarks församling, Uppsala län, [4] med **Vendela Catharina Sidrén**. Född 1759-10-14 i Uppsala domkyrkoförsamling. [4] Död 1816-04-04 i Uppsala domkyrkoförsamling ’av förkylning’. [4] Dotter av medicine professorn i Uppsala doktor Jonas Sidrén och Helena Elisabet Borell.

Barn:

Johan Arvid. Adelsman 1843-12-02 vid faderns död. Född 1790-12-08 i Uppsala domkyrkoförsamling. Elev vid skolan i Helsingfors. Student i Uppsala 1806. Hovrättsexamen i Uppsala 1808; kanslistexamen i Uppsala 1809. [1] Kanslist hos borgarståndet 1810. Kopist i Handels- och finansexpeditionen 1811-07-05. Kanslist i Handels- och finansexpeditionen 1812-12-02. Kanslist i krigskommittén 1812. Protokollssekreterare vid Handels- och finansexpeditionen 1815-06-15. Kanslist hos borgarståndet 1817 och 1818. 1:e expeditionssekreterares titel 1825-07-29. Tillförordnad generalkonsul i Köpenhamn 1832-07-14. Generalkonsul och postkommissarie i Pommern och Mecklenburg 1834-11-11. RNO 1836-11-21. RPrRÖO3kl 1840-12-11. Död ogift 1845-12-11 i Greifswald, dåvarande Preussen.

Catharina Helena. Född 1792-12-06 i Uppsala domkyrkoförsamling. [4] Död 1840-06-15. [1] Begravd med sin make på Varnhems kyrkogård, Skaraborgs län.

Gift 1815 med biskopen i Skara stift, doktor **Sven Lundblad**. Född 1776-10-30 på Bernstorp i Skara stadsförsamling. [4] LNO. [1] Död 1837-04-29 på Brunsbo biskopsgård i Åsaka socken, Skaraborgs län. Deras dotter Vendelas (1818–1890) make Johan Albert Butsch blev sin svärfars efterträdare. Litteratur: *Biographiskt Lexicon öfver namnkunnige svenska män*, band 8, häfte 1, 1841.

Vendela Jakobina. [1] Född 1794-07-25 i Uppsala domkyrkoförsamling. [4] Död ogift 1862-11-16 i Uppsala domkyrkoförsamling. [4]

Per Vilhelm. Född 1797. Bibliotekarie. Död 1846. Se Fam 2:1.

FAM 2:1 (f d TAB 2)

Per Vilhelm (son av Per Afzelius, adlad von Afzelius, Fam 1:1). Adelsman 1845-12-11 vid äldre broderns död. Född 1797-05-06 i Uppsala domkyrkoförsamling. [4] Filosofie magister i Uppsala 1818. Amanuens vid Uppsala bibliotek 1820. Vice bibliotekarie vid Uppsala bibliotek 1830. Död 1846-02-16 i Uppsala domkyrkoförsamling 'av sjukdom i ryggen'. [4] Gift 1838-08-10 på Brunsbo biskopsgård i Åsaka socken, Skaraborgs län, med sin fränka **Johanna Margareta Afzelius**. Född 1811-05-15 'vid Dannemora gruvor' i Films socken, Uppsala län. [4] Död 1878-01-25 i Uppsala domkyrkoförsamling [4] och slöt ätten på änkespinnsidan. Dotter av bruksläkaren Carl Johan Afzelius och Johanna Christina Öberg.

Söner:

Per Vilhelm. Adelsman 1846-02-16 vid faderns död. Född 1839-11-01 i Uppsala domkyrkoförsamling. [4] Student vid Uppsala universitet. Död ogift 1876-02-03 i Uppsala domkyrkoförsamling 'av hjärtinfarkt, var studerande' och slöt därmed ätten.

Johan Arvid. Född 1841-11-16 i Uppsala domkyrkoförsamling. [4] Död 1844-10-13 i Uppsala domkyrkoförsamling [4] 'av org fel i huvudet'.

Litteraturförteckning

- [1] Riddarhusarkivet, *Stamtavlorna, 2:a redaktionen*.
- [2] Riksarkivet, Svenskt biografiskt lexikon, 1917–.
- [3] Riddarhusarkivet, *Samlingen biografica*.
- [4] *Aktuell födelse-, vigsel- eller dödbok i berörd församlings kyrkoarkiv*.
- [5] Sveriges släktforskarförbund, Supplement till Den introducerade svenska adelns ättartavlor, ursprungligen utgivna av Gustaf Elgenstierna, C. Szabad, Red., Solna: Svärd & Söner Tryckeri AB, 2008.
- [6] Riddarhusarkivet, *Tillägg och rättelser (Gröna boxarna)*.
- [7] *Sköldebrevet i avskrift*.
- [8] Genealogiska föreningen, *Släkt och hävd*, 1950–.
- [9] G. Anrep, *Anreps Ättartaflor, anteckningar i B. Schlegels interfolierade exemplar*.